

Л.Л. Калініченко, д-р екон. наук, проф. (ХНУБА, Харків)
К.В. Шиб, студ. (ХНУБА, Харків)

ГЕНДЕРНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ

Гендерна рівність означає право жінок і чоловіків на рівні можливості для досягнення важливих цілей в суспільстві, таких як освіта, зайнятість і доходи, а також сприяння політичному, соціальному і культурному розвитку на всіх рівнях. Перспективна рівна оплата, рівні можливості, а також свобода від дискримінації та переслідування на робочому місці для всіх осіб, будь то чоловіки, жінки, одружені, самотні або вагітні, гендерна рівність по суті сприяє рівноправному і респектабельному розвитку чоловіків і жінок разом. Як така вважається вельми бажаною метою для організацій і урядів у всьому світі, які прагнуть створити і консолідувати соціально-економічні структури, які будуть сприяти розвитку.

Сім фактів про гендерну рівність в Україні, виявлені за допомогою відкритих даних:

1. Гендерна нерівність значима серед менеджерів, нижче серед індивідуальних підприємців. Загальний набір даних, включаючи як керівників організацій, так і індивідуальних підприємців, вказує на загальне співвідношення статей 60% чоловіків і 40% жінок-лідерів в бізнесі. Однак, хоча жінки ведуть бізнес як індивідуальні підприємці майже так само часто, як чоловіки (54% проти 46%), набагато менш ймовірно, що жінка стане менеджером на підприємстві або в організації, включаючи державні установи та неурядові організації (70% проти 30%).

Жінки становлять лише 30% серед менеджерів юридичних осіб.

2. У кількох секторах переважають чоловіки або жінки. У тих секторах, де переважають жінки, частіше зустрічається з чоловіками на керівній посаді – в порівнянні з імовірністю знаходження жінки-менеджера в переважно «чоловічій» області.

Найбільш гендерно збалансовані сектори (з 44–55% менеджерів – жінки) включають готелі і ресторани (серед всіх суб'єктів); державне управління, мистецтво / спорт / розваги (серед організацій); агентства нерухомості, охорону здоров'я, а також оптова та роздрібна торгівля.

3. Жінки-керівники домінують в секторах, пов'язаних з традиційними ролями жінок. Єдиним загальним сектором, в якому переважають жінки-менеджери, є освіта (69% менеджерів становлять жінки). Коли мова йде про конкретні заходи в рамках сектора, є кілька випадків, коли жінки-менеджери є правилом, а не винятком. Жінки

становлять 92% менеджерів у «перукарському і косметичному бізнесі». Повний список секторів, в яких переважають жінки-керівники, відображає те, що розглядається як традиційна роль жінок в домашніх господарствах і громадах: освіта і догляд за дітьми, соціальна допомога, профспілкова діяльність, готелі, ресторани, роздрібна торгівля продуктами харчування та одягу, виготовлення одягу, бізнес краси, туризм, мистецтво і відпочинок, а також управління бюджетом домашніх господарств.

4. Чоловіки ведуть більшість компаній у сфері транспорту, будівництва і сільського господарства. Сектори з більш ніж 80% менеджерів-чоловіків – це транспорт, будівництво і сільське господарство. Що стосується конкретних видів економічної діяльності в різних секторах, то чоловіки переважно очолюють компанії в області оптової торгівлі, вирощування зернових, будівельних і комбінованих об'єктів. Крім того, чоловіки очолюють більшість неурядових організацій і майже всі релігійні організації.

5. У секторі освіти з переважанням жінок частка жінок на керівних посадах зменшується пропорційно віку учнів. Жінки займають керівні посади в 98% дошкільних установ, 87% початкових шкіл і 68% середніх шкіл.

6. У Києві частка жінок-менеджерів значно нижче, ніж в інших регіонах.

В цілому регіональні відмінності щодо гендерного представництва на управлінському рівні досить незначні, за винятком Києва. Українська столиця виділяється з більш високою часткою лідерів чоловічого бізнесу – 66%, в порівнянні з національним середнім показником 60%.

Відсоток менеджерів чоловічої статі в столиці, як правило, перевищує середній показник по Україні. Це пов'язано з тим, що в Києві велика частина аналізованого бізнесу – це організації, а не окремі компанії. І представленість жінок в управлінні організаціями значно нижче.

7. Частка жінок-менеджерів і індивідуальних підприємців вище в невеликих містах. У великих – гендерний баланс частіше зустрічається на керівних посадах. У той же час невеликі міста і села демонструють більш чіткі гендерні профілі по секторам.

Серед підприємців частка жінок вище в невеликих містах з-за їх участі в роздрібній торгівлі; ця діяльність є найбільш поширеною серед жінок-підприємців в невеликих містах і селах.

Отже, жінка в бізнесі сьогодні все міцніше зміцнює свої позиції.